

Привласнення та розтрата майна державного протезно-ортопедичного підприємства

СЕРЕДНІЙ
рівень ризику

Власник ризику: [Міністерство соціальної політики України, державні протезно-ортопедичні підприємства](#)

Підзвітність власника: [Кабінет Міністрів України](#)

Сфера публічного управління: [Соціальне забезпечення](#)

Чого стосується: [Управління державними \(казеними\) підприємствами](#)

Нормативна база: [Порядок забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні та інші засоби реабілітації](#)

Дата перегляду ризику: 27.10.2021 року

ОПИС РИЗИКУ:

На сьогодні в Україні протезно-ортопедичну допомогу особам з інвалідністю надають 12 державних протезно-ортопедичних підприємств та 93 протезно-ортопедичні підприємства недержавної форми власності.

Державні протезно-ортопедичні підприємства мають на балансі приміщення, обладнання, транспортні засоби, грошові кошти та багато інших активів. Вказані підприємства отримують державні кошти за угодами щодо забезпечення осіб з інвалідністю ТЗР.

Проте відсутність належної системи управління та операційного контролю за діяльністю державних підприємств може призвести до ситуації, коли керівництво використовує майно підприємства як власне.

Зокрема, можливі випадки використання грошових коштів підприємства для закупівлі запчастин, техніки, меблів чи інших речей керівництвом в особистих цілях, а також отримання керівництвом підприємства відсотків від вкладених коштів підприємства на депозитний рахунок у банку тощо.

Корупційний ризик в управлінні майном державного підприємствами збільшується в умовах призначення виконувача обов'язків керівника, тобто управління без укладення контракту. Вказаний статус зменшує рівень відповідальності керівника за певні діяння, оскільки лише при укладенні контракту з керівником державного підприємства визначається коло функціональних обов'язків та відповідальність за їх невиконання чи неналежне виконання. У разі відсутності контракту керівникові державного підприємства значно простіше уникнути відповідальності.

Джерела ризику

індивідуальна недоброчесність посадових осіб підприємств

призначення тимчасових виконавців обов'язків керівників, що унеможлиблює ефективне притягнення до відповідальності

відсутність ефективного контролю за управлінням майном посадовими особами державних протезно-ортопедичних підприємств

Стратегічні наслідки

Погіршення ефективності управління майном державних протезно-ортопедичних підприємств, що призводить до їх збитковості

Спотворення системи забезпечення особи ТЗР

Корупційні наслідки

Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 ККУ)

Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 ККУ)

СПОСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКУ

Нормативні

✓ Ініціювати внесення змін до ст. 26 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» з метою виключення положення щодо встановлення кваліфікаційних вимог до підприємств-виробників ТЗР, які визначаються Мінсоцполітики. В умовах встановлення відповідності продукції вимогам Технічного регламенту, яка відповідає європейському законодавству, та ефективного ринкового нагляду з боку Держлікслужби запровадження інших додаткових вимог буде недоцільним та таким, що лише може сприяти виникненню корупційних ризиків та надмірному регуляторному тиску на ринок;

✓ З метою удосконалення та дерегуляції нормативно-правової бази з виробництва і реалізації ТЗР, приведення її у відповідність до норм законів та нормативно-правових актів вищої юридичної сили:

- скасувати Наказ Мінсоцполітики від 09.08.2016 № 871 «Деякі питання придбання технічних та інших засобів реабілітації»;

- скасувати Наказ Мінсоцполітики від 06.08.2019 № 1208 «Про організацію забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації»;

✓ переглянути інші нормативно-правові акти, прийняті Урядом та Мінсоцполітики, які регулюють сферу забезпечення ТЗР, що втратили свою актуальність або були прийняті з порушенням вимог

законів;

✓ переглянути наказ Мінсоцполітики від 20.01.2015 № 37 «Про затвердження Порядків визначення функціональних можливостей інваліда, дитини-інваліда, іншої особи» в частині застосування соціальних критеріїв, які створюють умови для дискреції.

✓ комплексно переглянути підходи до регулювання ринку ТЗР;

✓ усунути дублювання функцій Мінсоцполітики та Держлікслужби. Визначити Держлікслужби головним суб'єктом, відповідальним за здійснення ринкового нагляду, посилити інституційну спроможність органу, передбачивши належне фінансування для ефективного виконання функції регулятора ринку ТЗР;

✓ переглянути порядок встановлення граничних цін, граничних нормативів рентабельності на ТЗР, на які поширюється дія технічного регламенту щодо медичних виробів та відповідні повноваження Мінсоцполітики.

Процедурні

✓ Удосконалити контроль за діяльністю медико-соціальних експертних комісій з метою усунення можливості для призначення несумісних виробів (ТЗР) особам з інвалідністю;

✓ встановити ефективний контроль за призначенням керівництва казенних протезно-ортопедичних підприємств;

✓ не допускати управління казенними підприємствами без укладення контрактів з керівництвом;

✓ посилити контроль за конфліктом інтересів у посадових осіб на різних етапах забезпечення ТЗР;

✓ налагодити поширення інформації про підприємства-постачальника серед осіб, які потребують забезпечення ТЗР, для усунення можливостей лобювання інтересів окремих компаній посадовими особами органів соціального захисту населення (ОСЗН) при ознайомленні осіб з інвалідністю з переліком підприємств постачальників та «допомозі» у виборі конкретного підприємства;

✓ забезпечити обґрунтоване, контрольоване та прозоре авансування Фондом підприємств-постачальників ТЗР для забезпечення ефективного розпорядження бюджетними коштами та усунення можливостей для використання підприємствами передоплати у власних цілях;

✓ налагодити систему перевірки та моніторингу за внесенням даних до Централізованого банку даних з проблем інвалідності (ЦБІ).

Індикатори виконання
плану дій

Відповідальний
суб'єкт

Потреба у
фінансових
витратах

Відповідно до способів мінімізації

**Верховна Рада
України
Кабінет
Міністрів
України
Міністерство
охорони
здоров'я
України
Міністерство
соціальної
політики
України
Державна
служба України
з лікарських
засобів та
контролю за
наркотиками
Фонд
соціального
захисту осіб з
інвалідністю**

**Щодо
окремих
заходів**

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ІСНУВАННЯ РИЗИКУ

Реєстр судових рішень

Інші джерела

З матеріалів НАЗК

За версією слідства, службові особи державного протезно-ортопедичного підприємства у 2018-2020 рр. вчинили привласнення та розтрату майна державного підприємства, яке здійснювалось

за попередньою змовою групою осіб, зокрема головним інженером, що виконує обов'язки директора (без укладення контракту) та головним бухгалтером вказаного підприємства. За декілька років державному підприємству перераховано кошти у розмірі близько 34 млн гривень за договорами щодо забезпечення ТЗР осіб з інвалідністю. За попередньою змовою посадові особи підприємства перерахували частину коштів з основного рахунку підприємства на рахунок відокремленої філії та надалі їх привласнили. Частину коштів, отриманих підприємством, перераховано на депозитну лінію в банку для отримання процентів та використання їх на власні потреби. Крім того, на підприємстві протягом тривалого часу здійснювалось незаконне списання паливно-мастильних матеріалів, що закуплені за державні кошти та використовувались керівництвом підприємства для власних автомобілів. У листопаді 2020 року державним підприємством закуплено запчастини до автомобіля «Мітсубісі», тоді як такого автомобіля немає на балансі підприємства. За інформацією свідків, «Мітсубісі» належить в.о. директора вказаного підприємства. Також наявна інформація про інші численні факти привласнення та розтрата майна керівництвом підприємства, зокрема ймовірного підроблення підписів осіб з інвалідністю щодо забезпечення ТЗР. Слідство триває.

Тегування:

МАЙНО КАЗЕННОГО ПРОТЕЗНО-ОРТОПЕДИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА